

С а д р ж а ј:

Александар Поповић – [Трка с временом](#)

Драма Александра Поповића, *Трка с временом*, представља парадигматичну, скоро надреалистичку фантазмагорију на тему наше, овдашње, “новокомпоноване” стварности. Мали људи, локални типови с периферије, из полусвета или из суседства, какве знамо из ранијих Поповићевих комада, овде су се преобразили у савремене мешетаре и бизнисмене. То су, дакако, гротескне, симболичке фигуре, зване Деда Меда, Баба Жаба, Тата Мата и тако даље, које, овога пута, не говоре познатом поповићевском мешавином периферијско-занатлијско шатровачког и ко зна каквог све не жаргона, већ се служе исквареном српско-енглеском (боље рећи: америчком) језичком мешавином, карикираним језиком компјутера, интернета и спотова, синтетичким језиком краја двадесетог века.

У њиховом свету, а то је свет у којем и сами живимо, без обзира колико то заиста примећујемо, све је само једна сулуда гротеска. Све је изокренуто и изобличено, сва су мерила померена. То је земља чуда, и то је време чуда, на наш, заошијани, балкански начин... [>>> види поговор](#)

Слободан Стојановић – [Кућа на брду](#)

Кућа на брду Слободана Стојановића, дело је настало 1967. године. Писано је по обрасцу реалистичке, психолошке, породичне драме. Градећи драмске ликове, оцртавајући њихове судбине и преплићући њихове сукобе, Стојановић оцртава контуре једног од преломних тренутака у развоју нашег друштва. Од рата и револуције прошло је двадесетак година. Време је довољно за свођење многих судбинских рачуна. На матрици распада породице, сукоба оца и синова, те симболичке слике потапања села и прекопавања гробова, покрећу се темељна питања о части и смислу жртвовања, манипулацији људском чашћу, своде се животни рачуни синова и оца на крају пута, прави се биланс промашених живота, на средокраћу између вере у идеале и стварности, која са том вером уме да се цинично поигра, па се, чак, чини се, са закономernoшћу њоме цинично поиграва. Стојановић уверљиво гради своје ликове, уграђујући их, постепено, у слику општих околности у оквиру којих се њихов живот одвија. Он то чини без експлицитности и директних исказа, он своје јунаке психолошки нијансира и зналачки сучељава њихове мотиве. Штавише, он успева да литерарно одбрани њихове емоције, тако да оне, упркос сентименталном набоју не делују ни тривијално, ни неуубедљиво...

Драган Томић – [Слава](#)

Шлогирани, самртни Титов генерал, Митар Дрен, лежи у свом великом, пустом, генералском стану. Чува га, послата из војне болнице, докторка Весна, избеглица из Хрватске. Долази Ненад, генералов унук, млади београдски пацифиста. Затим Голуб, Ненадов стриц и генералов син, командант “српске гарде”, са хрватског ратишта, те, најзад, Маја, телевизијска водитељка и Ненадова девојка. Ето оквира, у којем се одвија Томићева драма *Слава*. Савремена драма, која се бави догађајима или рефлексом догађаја с почетка деведесетих година у Југославији, писана без историјске дистанце. Ова драма Драгана Томића доказ је да се и без те фамозне дистанце може написати дело засновано на литерарним претпоставкама, те на продубљеној психологији ликова, дело што рефлектује, како сложености и противречности друштвене ситуације, тако и индивидуалне координате, које ове ликове чине веродостојним и реалистички заснованим. На сведеном драмском простору, Томић успева да односима и сукобима јунака покаже драматичне противречности историјских збивања и да, у исто време, изгради индивидуалне, интимне сфере, у којима се сваки од ликова креће...

Радомир Путник - [Последњи тренуци краља Александра и краљице Драге](#)

Радомир Путник написао је, не тако давно, текст за телевизијску серију о династији Обреновића. Била је то занимљива и радо гледана прича, која је евоцирала драматичне

тренутке наше повести с краја прошлог и почетка овог века, и изнела на светлост дана многе заборављене ликове, протагонисте и жртве збивања узиданих и темеље историјске зграде, под чијим рушевинама данас живимо, преиспитујући своје погрешке и своје волонтистичке процене.

Драма *Последњи дани краља Александра и краљице Драге*, дело је написано од “вишка” материјала преосталог после писања серије, и представља својеврсни, психолошки, интимистички закључак те велике епско-драмске творевине, тренутак свођења животних рачуна двоје протагониста.

Краљ Александар и краљица Драга налазе се сакривени у тајној одаји двора, док атентатори вршљају наоколо, тражећи их. Драмско време идентично је преосталом времену њихових живота. За отприлике један сат драмског и реалног времена, атентатори ће их наћи, те ће се њихова драмска и животна прича завршити. Ово временско поклапање доприноси драмској тензији, а преданост судбини трагичних љубавника и неуспешних краљевских супружника чини уверљивим препуштање сећањима и отвара простор за суптилно психолошко суочавање са контраверзама њиховог, већ прохујалог, живота, разстрзаног између љубави, амбиција, властољубља, државних интереса, дворских интрига, личних слабости и незрелости...

Стеван Копривица – [Дуго путовање у Јевропу](#)

Неких десетак година, од раних осамдесетих до почетка деведесетих, *Дуго путовање у Јевропу* Стевана Копривице, у режији Егона Савина и са Лазаром Ристовским у улози књаза Николе, било је, како се то каже, култна представа на сцени Београдског драмског позоришта. То је сатирична гротеска о апсолутној власти, схваћеној на балкански начин, и о још којечему. Прича о књазу Николи, нарцису и самодршцу, који дели шаком и капом ордење,

расписује порезе, поткупљује сердаре, гуши побуне, а од њихових вођа ствара послушнике и продане душе, узима зајмове, које не враћа, бави се демагошким политичким маркетингом, свађа се са Србијом, и тако даље, а, изнад свега, жели да се представи као европејац и да своју малу, источну деспотију на велика врата уведе у ту “Јевропу”, од које се, сваким даном, у сваком погледу, све више удаљава, представља, како драмско збивање чврсто ситуирано у времену, тако и ванвременску параболу о начим механизмима власти, што надживљују епохе и идеологије. О нашем менталитету, издајама и гложењима, недомашеностима и произвољностима, наличју наших митова о чојству и херојству, о левантинској притворности, о манипулацији, о ибијевској спрдњи, о поигравању светињама и циничном релативизовању вредности. Сви ови мотиви, дати кроз бројне ликове, скициране потезима прецизне типологије, уткани су у ефектно склопљену, динамичну драмску игру, у чијем центру, као спиритус мовенс, стоји велика, гротескна фигура књаза Николе, парадигматичног демијурга привида и продавца балканске магле.

Миладин Шеварлић - [Поговор](#)

-- о о О о о --

Едиција Савремена српска драма КЊИГА 6

Издавачи: МУЗЕЈ ПОЗОРИШНЕ УМЕТНОСТИ СРБИЈЕ и УДРУЖЕЊЕ ДРАМСКИХ ПИСАЦА СРБИЈЕ 11000 Београд, Господар Јевремова 19

www.drama.org.rs

udraps@gmail.com

Одговорни уредник, Миодраг Ђукић

Главни уредник, Александар Милосављевић

Редакција: Миладин Шеварлић, Жељко Хубач, Радомир Путник, Драган Томић, Владимир Ђурић Ђура

Коректура - Жељко Хубач

Ликовно и техничко решење, Ново Чогурић